

جەعفەرى ئەو غەللاگەيە بوو كورد ديسانەوۈ كېشەي خۇي پېدا ھەلواسىبوو

ئازاد قەزاق

azad60@hotmail.com

ئەم جۇرە شېۋازى بېرىككەنەوۈ يە زۇر جار ئە مېژوۋى كوردا دووبارە بوۋەتەوۈ كە ھەمىشە گىرقتەكانى خۇيان بە ئاراستەي دەرەوۈي خۇياندا دەبەنەوۈ و بەو جۇرە ئە كۇلى خۇيانى دەكەنەوۈ.

ئە روانگەي گىشتى زانستە مەۋىيەكانە وە، مەۋف ھەمىشە ئەبەرامبەر ھەر گىرقتىك كە پەۋى تىدەكات و ئە ھەر دياردەيەك كە توشى دەبى، بەشى زۇرى بەرپىسارىيتى بەر خۇي دەكەوۈ . واتە دەبى ئە پېشدا بۇ دۇزىنەوۈي ھۇكارى ئەو گىرقتانە روو ئە خۇي بىكات و دواي ئەوۈ روو ئە دەرەوۈ بىكات .

سەركىدەكانى كورد خەسلەتتىكى زۇر سەيرىيان ھەيە، بۇ وەرگرتنى مافى كورد ھەمىشە پەنا دەبەنە بەر ھۇكار و چارەسەرى دەرەكى و ئە دوايېشدا شىكست و گىرقتەكان ھەر دەدەنەوۈ پال ھۇكارى دەرەوۈ.

با ئە قازى موحەمەدەوۈ دەست پېيىكەين ، بە پالېشتى رووسيا حكومەتتىكى شەش مانگى دادەمەزىنېت، تا ئىستەش كورد يادى دەكەتەوۈ. كەسىك ناپرسىت ئەم كۇرپەلەيە بۇ ئەبارچوو، ئەگەر بشپىرسىن، دەلېن: رووسيا ئىران ھۇكار بوون.

شىخ مەحمود ئە ئىنگىلىز دەسلەت وەردەگىرى و دوايى بە پالېشتى توركىيا دەجىتەوۈ بە گز ئىنگىلىزدا و حكومەتە ساواكەي ئەۋىش ئەبار دەچى .

كەس ئەوۈ ناپرسىتەوۈ بۇ ئە مندالدى ئەتەوۈي كوردا كۇرپەلەيە دروست نابى كە دروستىش دەبى بۇ ناتوانى ھەلىگىرىت و بە ئاسايىي ئە دايك بېى ؟؟

بارزانى بە پالېشتى ئىران دژ بە حكومەتى بەعسدا دەجەنگىت و پاشان كە شىكست دىنى ھۇكارەكان دەداتە پال رېكەوتنى جەزائىر و و فرۇشتىنى كورد ئە لايەن ئىرانەوۈ ، ئەمەرىكاش تۆمەتبار دەكرى. يەكېتى نىشتەمانى كوردستان بە پالېشتى سورىيا و پاشان چەكى ئىران دروست دەبى. ھىندە پارتى و يەكېتى زەبرى كوشندە ئەو ماۋەيەدا ئە يەكتر دەدەن ، ھىندە زىيان بە بەغدا ناگەيەن.

وا ئىستەش ئەم نېمچە سەربەخۇيىە ي كورد بە پالېشتى ئەمەرىكا دامەزراە. ئەوا 16 سالە و مەترسىيەكانى ئە ھەر دەورەمان دەدەن.

ئەتەوۈي كورد و وەك ھەموو ئەتەوۈكانى ناۋچەكە پىرپەتى ئە گىرقتى دەروونى و كۇمەلايەتى و سىياسى و ئابوورى و نىشانەي ئەو گىرقتانە ئە ناۋ ھەرىمى كوردستاندا زۇر ئاشكرا و ديارن . كەچى ئە پال ھەموو ئەوانەوۈ سەركىدەكانى كورد و ئەندامانىان ئەۋەندەي خۇيان بە كەركوكەوۈ خەرىك كىردوۈ ئەۋەندە خۇيان بەو گىرقتانەوۈ خەرىك نەكردوۈ و پىۋەي ناتلېنەوۈ . خۇ ئەوان ئەگەر ناۋچەكانى ژىر دەسلەتتى خۇيان و مەۋقەكانىيان بەختەوۈر بىكردايە، ھەلبەتە بۇ گەرانەوۈي كەركوك بۇ ژىر دەسلەتتى ھەرىم ئەو ھەموو كات و ئەو ھەموو بەربەراكانىيە ئەدەۋىست ، بەلكو خەلكى كەركوك بە ھەموو رەگەزە جىاۋزەكانەوۈ ھەۋلى ئەۋەيان دەدا كە بىنە ژىر دەسلەتتى ھەرىمەوۈ.

زۇر بە داخەوۈ كەركوك بوۋەتە دروشم و بەرز دەكرىتەوۈ بۇ نىشانەكانى دلسۇزى و لىبىراۋى بۇ كوردايەتى. ھۇي ئەۋەش دەگەرىتەوۈ بۇ ئەۋەي كە ھىشتا لاي نېمە مەۋقەبوون دروشم نەبوۈ . دروشمى نېمە خاك و ئالايە و سەركىدەكان ئەو دوۋانەدا دەسلەتتى خۇيان دەبىننەوۈ .

ھەر كاتى مەۋف بەرپىسارىيتى ئە كېشەو گىرقتەكانىدا بۇ لاي خۇي بگەرىنېتەوۈ، ئىتر جەعفەرى ناتوانى بېيتە رېگر و وەك غەللاگە كېشەكانى پېدا ھەلواسىرى. بە بۇچوۋنى مە ((كېشەي جەعفەرى)) تەنھا ئەو غەللاگەيە بوو كە ئەو سىياسىيانەي

به‌غدا هه‌رچی گرفتگی کەسی و هەزى منالانەى خۆيان و کيشەى عىراق و بە تايه‌تى کيشەى کوردی پيدا هه‌لواسى. خۆ عىراق نەم کاتەدا حوکومەتییکی هیندە دیکتاتورى نیه و هه‌موو کار و دەسەلاتەکان یه‌ک رەنگ نین و ئە دەست یه‌ک کەسدا نیه تا هه‌موو هه‌ولیک چەر بکریته‌و بۆ لابرەنى کەسیک. ئە لایه‌کی تریشه‌وه حوکومەتییکی هیندە دامەزراو نیه و هه‌موو کارەکان بە ئاسایی ناچن به‌رپوه تا بە ئاسانی کەسی تاوانبار دیار بێ و دەستی بۆ راکیشین. سەرە رای ئەمانە ئایا نەم حوکومەتەى جەعفەرى کوردی تیدا نەبوو سەرکۆمار کورد نەبوو؟ سەرۆکی پەرله‌مان سونى نەبوو؟ وه‌زیره‌کان کورد و سوونيان تیدا نەبوو؟ باشه‌ نەوانه‌ هه‌موو ته‌خته و دار بوون یان کارتۆنى بوون ؟ وا جەعفەرى دەتوانی هه‌موو مه‌رامه‌کانى خۆى جی به‌ جی بکات .

دواى ئەوه کەسیک نیه‌ بېرسیت ئایا چ جیاوازیه‌ک هه‌یه‌ ئە نیوان جەعفەرى و جه‌واد مالکی دا؟ ئایا هه‌ردووکیان ئە هه‌مان پارت و هه‌نگری هه‌مان ئایدۆلۆژیا نین؟ خاوه‌ن هه‌مان مه‌زه‌هب و هه‌مان په‌روه‌ده‌ نین؟

هه‌رچی گله‌بیه‌ک ئەو حوکمه‌ته‌ بکری، کوردیش به‌رده‌که‌وى. گله‌یی کورد ئە حوکومه‌تى به‌غدا ئە گله‌یی یه‌کگرتوو ده‌چیت ئە ئە حوکومه‌تى هه‌ریم . چونکه‌ نەوان خوشیان ئەو حوکومه‌ته‌دا به‌شدارن. لێره‌دا ئەو گله‌یی کردنه‌ ته‌نها شتیک بسه‌لمینى نەوه‌یه‌ یان ئیوه‌ کارتۆن و بئ دەسلاتن. یان ئەوه‌تا به‌شدار ده‌بن ئە گرفت و کيشه‌ نانه‌وه‌دا. ئە سه‌ره‌وه‌ پیکه‌ینه‌رى حوکومه‌ت و ئە ناو خه‌لک و قاعیدشدا موعارزه‌یه‌کی به‌ رڤ و قین. ئەوه‌ دیاره‌یه‌کی نەگونج‌اوه‌.

مام جه‌لال گله‌یی ئە جەعفەرى ده‌کات و دەمی میدیا میدیا کوردیه‌کان ده‌کاته‌وه‌ و کەچی خوشی کاتی به‌ جەعفەرى ده‌گات. مه‌دح و سه‌ناى ده‌کات و به‌ شان و بالیدا هه‌لده‌دات.

من لێره‌وه‌ ده‌لیم کورده‌کان ئیوه‌ بۆ دیاریکردنى هۆکاری شکستیه‌کان و چاره‌سه‌رى گرفته‌کانتان. به‌ ناخى خۆتان و میژووێ خۆتاندا بچنه‌وه‌. به‌ -منالدان- ى نەته‌وه‌ی خۆتاندا بچنه‌وه‌ , بزانی بۆ کۆرپه‌له‌ی ته‌واو پیناگه‌یه‌نییت ؟ بۆ به‌ نیوه‌ناچلی ئە دایک ده‌بی .

ئەو رووداوه‌ی جەعفەرى پرسیاریکی ئە ناخدا ووروزاند ئەویش نەوه‌ بوو , ئایا سه‌رکرده‌یه‌کی کورد ده‌توانی خۆی بۆ خۆی ئەوه‌ قبول بکات کە جەعفەرى کردی؟ ئایا ده‌توانی واز ئەو جیگایه‌ بیئى بۆ یه‌کیکی تر , ناخۆ ئە خوار خۆیان‌وه‌ کەسى تر هه‌یه‌ و کەسى تر به‌ شایانی ئەو جیگایه‌یه‌ خۆیان ده‌زانن ؟ هیوادارم وه‌لامه‌که‌م ((به‌ئى)) بئ و کورد به‌ چاوی خۆی ئەوه‌ ببینی.

ئەوه‌نده‌ش لێره‌دا مه‌به‌ستم بوو کە کاراکته‌ریکی کورد به‌ خۆی بناسینم. هیندە مه‌به‌ستم نەبوو به‌رگری ئە جەعفەرى بکه‌م. چونکه‌ جەعفەرى به‌نیمه‌ بیگانیه‌که‌ چاره‌سه‌رى کيشه‌کانى نيمه‌ی لانیه‌. خۆناسین به‌هۆی ئەوه‌تره‌وه‌ رووده‌دات کە ئە تۆ جیايه‌. ئیتر ئەو کەسه‌ دوژمن بیت یان دۆست ئەوا هه‌ریه‌که‌و به‌گۆیره‌ی خۆی ئە پرۆسه‌ی خۆناسیندا کاریگه‌رى خۆی ده‌بیت. کورد زۆر پینویستی به‌وه‌ هه‌یه‌ خۆی بناسیت. لێره‌دا جەعفەرى بوو به‌و ئاوینه‌یه‌ی کە کورد جاریکیتر کاراکته‌رى (هه‌لواسینی گرفته‌کان به‌وه‌تردا) خۆی تیدا نیشاندا‌ته‌وه‌.